Mateřská škola, základní škola a střední škola
Slezské diakonie Krnov

KRIZOVÝ PLÁN ŠKOLY

KRNOV

2026

Obsah:

Úvod ... 3
ŠPP ... 3
Kontakty: ... 4
Šikana ... 5
Rozdíly mezi šikanováním a škádlením (Kolář, 2011) ... 5
Postup při řešení šikany ... 6
Šikana – naplnění skutkové podstaty řady trestných činů ... 8
Kyberšikana ... 10
Rozdíly mezi šikanou a kyberšikanou ... 10
Jak se chránit před kyberšikanu a jak postupovat ... 11
Kyberšikana a zákony ... 11
Návykové látky ... 12
Tabákové výrobky ... 12
Alkohol ... 13
Omamné a psychotropní látky ... 13
Krádeže a vandalismus ... 15
Postup při nahlášení krádeže žákem ... 15
Vandalismus ... 15
Poruchy příjmu potravy ... 15
Doporučené postupy a metody z hlediska pedagoga ... 16
Sebepoškozování ... 16
Doporučovaný postup ... 16
Nevhodný postup ... 17
Psychická krize, duševní onemocnění žáka ... 17
Jak postupovat ... 17
Extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus ... 17
Doporučené postupy a metody z hlediska pedagoga ... 17
Nevhodné přístupy ... 18
Kdy, koho a v jakém případě vyrozumět ... 18
Psychická krize, duševní onemocnění žáka ... 19
Jak postupovat ... 19
Předávání dětí a žáků (ŠD a MŠ, ZŠ SPC) ... 19
Vyzvedávání dětí ... 19
Předávání dítěte rodiči jevícímu známky opilosti či známky užití jiných omamných látek ... 20

Úvod

Cílem krizového plánu je stanovit závazný postup pro všechny pracovníky školy v případě řešení rizikového chování žáků a v případě výskytu dalších závažných událostí. Krizový plán je součástí Preventivního programu školy a Školního řádu.

Základem Krizového plánu je Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28) a Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních (Dokument Č.j. MSMT-22294/2013-1).

V jakékoli problematické situaci je na místě obrátit se na členy Školského preventivního týmu, kteří jsou kompetentní jednat. V případě, že nikdo z nich není v danou chvíli k dispozici, je třeba, aby pracovník školy dodržel dohodnutý postup a neprodleně uvědomil telefonicky ředitele školy, zástupkyni ředitele školy nebo výchovného poradce. Jestliže nastane situace, kdy přijdou do školy rodiče žáka nějak poškozeného chováním jiného žáka, a budou chtít mluvit (vyřizovat si účty) s agresorem, pracovník školy je povinen takové konfrontaci zamezit a vysvětlit rodičům, že veškeré potřebné intervence zajišťuje pověřený pracovník školy, případně (podle závažnosti incidentu) další instituce jako je OSPOD, PČR, SVP a PPP. Na tyto instituce se obracíme vždy, když je potřeba, není tedy nutné se obávat, že by agresor nebyl adekvátně potrestán.

Všichni zaměstnanci školy, žáci i rodiče jsou informováni o činnosti školního poradenského pracoviště (dále ŠPP).

ŠPP

Výchovný poradce:	Mgr. Martina Muroňová
Školní metodik prevence:	Bc. Martin Hlaváček

Za vedení školy:

Ředitelka školy:	Mgr. Veronika Židková
Zástupce ředitele:	Bc. Martin Hlaváček

Kontakty:

Pedagogicko-psychologická poradna	554 612 395
Středisko výchovné péče	554 617 295
OSPOD	554 697 522
Policie ČR, obvodní oddělení Krnov	974 731 731
Městská policie Krnov	554 617 777

Tísňové linky:

Záchranná služba	155
Policie ČR	158
Hasiči	150
Integrovaný záchranný systém	112
Městská policie Krnov	156
Krizová linka OSPOD	554 697 521
Linka bezpečí	116 111

Šikana

Rozdíly mezi šikanováním a škádlením (Kolář, 2011)

ŠKÁDLENÍ	ŠIKANA
Definice: Škádlení patří k rovnocenným, kamarádským nebo partnerským vztahům. Chápáno je jako projev přátelství. Za škádlení se považuje žertování (popichování, zlobení) za účelem dobré nálady a není v něm vítěz ani poražený.	**Definice:** Šikanování patří do násilných a závislostních vztahů. Za šikanování se považuje, když jeden nebo více žáků úmyslně a opakovaně ubližuje druhým. Znamená to, že dítěti někdo, komu se nemůže ubránit, dělá, co je mu nepříjemné, co ho ponižuje nebo to prostě bolí.
1. Záměr: Vzájemná legrace, radost a dobrá nálada.	**Záměr:** Ublížit, zranit a ponížit.
2. Motiv: Náklonnost, **s**blížení, seznamování, zájem o druhé. Rozpouštění napětí ve třídě a navozování uvolněné a pohodové atmosféry. Zodolňování, zmužnění.	**Motiv:** Základní tandem - moc a krutost. Další motivy překonávání samoty, zabíjení nudy, zvědavost ala Mengele, žárlivost, předcházení vlastnímu týrání, vykonání něčeho velkého…
3. Postoj: Respekt k druhému a sebeúcta.	**Postoj:** Devalvace, znevážení druhého
4. Citlivost: Vcítění se do druhých.	**Citlivost:** Tvrdost a nelítostnost.
5. Zranitelnost: Dítě není zvýšeně zranitelné a přecitlivělé.	**Zranitelnost:** Bezbrannost, oběť se neumí, nemůže či nechce bránit.
6. Hranice: Obě strany mají možnost obhájit své osobní teritorium. Vzájemné vnímání a respektování verbálních i neverbálních limitů. Při divočejším škádlení žádný nepoužije své plné síly nebo silnější mírní své akce.	**Hranice:** Prolamování hranic, „znásilňování“ druhého. Silnější strana nebere ohled na slabšího. Oběť dává najevo, že je jí to nepříjemné, útočníci pokračují dál. Někdy sadomasochistická interakce.
7. Právo a svoboda: Rovnoprávnost účastníků. Dítě se může bránit a škádlení	**Právo a svoboda:** Bezpráví. Pokud se dítě brání nebo dokonce „legraci“ oplatí je tvrdě ztrestáno!

opětovat, případně ho může zastavit a vystoupit z něho.	
8. Důstojnost: Zachování důstojnosti. Dítě nemá pocit ponížení. Necítí se trapně a uboze.	**Důstojnost:** Ponížení lidské důstojnosti. Dítě je zesměšňováno a ponižováno.
9. Emoční stav: Radost, vzrušení ze hry, lehké naštvání. I nepříjemné! Ale ne bezmoc.	**Emoční stav:** Bezmoc! Strach, stud, bolest. Nepříjemné a bolestivé prožívání útoku.
10. Dopad: Podpora sebehodnoty, pozitivní nálada.	**Dopad:** Pochybnosti o sobě, nedostatek důvěry, úzkost, deprese. Dítě má strach ze školy.

Postup při řešení šikany

Při zhodnocování projevů násilí vždy posuďte, zda jsou přítomny znaky šikanování:

- zopakování
- samoúčelnost agrese
- nepoměr sil

Schéma 1: Základní scénář pro počáteční šikanu s běžnou formou (Kolář, 2011)

1. Odhad závažnosti onemocnění skupiny a stanovení formy šikany
2. Rozhovor s informátory a oběťmi
3. Nalezení vhodných svědků
4. Individuální rozhovory se svědky
5. Ochrana oběti
6. Předběžná diagnóza a volba ze dvou typů rozhovoru
    a) Rozhovor s oběťmi a rozhovor s agresory (směřování k metodě usmíření)
    b) Rozhovor s agresory (směřování k metodě vnějšího nátlaku)
7. Realizace vhodné metody
    a) Metoda usmíření.
    b) Metoda vnějšího nátlaku (výchovný pohovor nebo výchovná komise)
8. Třídní hodina
    a) Efekt metody usmíření

b) Oznámení potrestání agresorů

9. Rozhovor s rodiči oběti
10. Třídní schůzka
11. Práce s celou třídou

Schéma 2: Scénář pro pokročilou šikanu

1. Bezprostřední záchrana oběti
2. Domluva pedagogických pracovníků na spolupráci a postupu vyšetřování
3. Zabránění domluvy agresorů
4. Pomoc a podpora oběti
5. Nahlášení PČR
6. Vlastní vyšetřování
7. Ze všech jednání musí být vyhotoven zápis s podpisy zúčastněných
8. Využití výchovných opatření pro potrestání agresora (viz. Školní řád)

Schéma 3: Scénář pro pokročilou neobvyklou šikanu

Pomoc u pokročilé šikany s neobvyklou formou – tzv. výbuchu skupinového násilí nebo také školního „lynčování“ má charakter krizového scénáře. V tomto případě nelze čekat na odborníka - specialistu, protože oběti jsou ohroženy na zdraví nebo dokonce na životě a později je většinou nemožné případ vyšetřit. Garantem fungování školní strategie v případě nouze je školní metodik prevence, výchovný poradce a ředitel školy.

Schéma 4: Základní krizový scénář pro výbuch skupinového násilí (Kolář, 2011)

První (alarmující) kroky pomoci:

1. Zvládnutí vlastního šoku – bleskový odhad závažnosti a formy šikany
2. Bezprostřední záchrana oběti, zastavení skupinového násilí

Příprava podmínek pro vyšetřování:

3. Zalarmování pedagogů na poschodí a informování vedení školy
4. Zabránění domluvě na křivé výpovědi
5. Pokračující pomoc oběti (přivolání lékaře)
6. Oznámení na policii, paralelně - navázání kontaktu se specialistou na šikanování, informace rodičům

Vyšetřování:

7. Rozhovor s obětí a informátory
8. Nalezení nejslabších článků nespolupracujících svědků
9. Individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky
10. Rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi agresory

Léčba:

11. Metoda vnějšího nátlaku a změna konstelace skupiny

Šikana – naplnění skutkové podstaty řady trestných činů

Šikana bývá postihována podle ustanovení trestního zákona, neboť v souvislosti s ní často dochází k páchání trestných činů proti svobodě a lidské důstojnosti.

Trestné činy, které se často váží k šikanování:

- trestný čin omezování osobní svobody
- trestný čin vydírání
- trestný čin vzbuzení důvodné obavy
- trestný čin loupeže
- trestný čin ublížení na zdraví
- trestný čin poškozování cizí věci
- trestný čin znásilnění či pohlavního zneužívání

Podmínky trestní postižitelnosti pachatelů šikany

- pachatel se dopustil jednání, které splňuje znaky konkrétního trestného činu tak, jak jsou vymezeny v trestním zákoně
- musí být prokázán úmysl pachatele dopustit se takového jednání a míra společenské nebezpečnosti
- jeho jednání dosahuje intenzity uvedené v zákoně

K tomu, aby byl pachatel postižen, musí být starší 15 let (15-18 let mladiství).

K trestní odpovědnosti mladších 15 let nedochází, neznamená to však, že nemohou být postiženi jinak, případně mohou být postiženi rodiče.

Nezletilý pachatel může být postižen nařízením ústavní výchovy, může nad ním být stanoven dohled.

Pokud jde o trestní sazby, je v případě šikany možný i jednočinný skutek, tzn., že jedno jednání může být kvalifikováno jako více trestných činů.

Pokud k šikanování došlo v průběhu vyučování, nese plnou odpovědnost škola. Prokáže-li se zanedbání ředitele školy nebo některého pedagoga, může být právně nebo pracovněprávně potrestán. Na školském zařízení lze v oprávněných případech požadovat i náhradu škody vzniklé v důsledku šikany. A to jak náhradu na věcech, tak na zdraví, včetně způsobené psychické újmy.

Pokud dítě v důsledku šikany nemohlo např. docházet do školy (vyšší stupeň šikany), nese školské zařízení odpovědnost i za škody vzniklé rodičům dítěte v důsledku např. uvolnění ze zaměstnání, zajištění hlídání dítěte, zajištění doprovodu do a ze školy apod.

Kdy se obrátit na policii?

Pokud se domníváte, že šikana již nabyla takového rozsahu a takové podoby, aby bylo možné kvalifikovat ji jako přestupek, nebo že případně byla naplněná skutková podstata trestného činu. Není nutné, abyste sami přesně rozhodli, o kterou z uvedených dvou možností jde. Na Policii ČR se obraťte i v případě podezření na jednu z nich.

Šetření a výslech policií:

Vstup policistů do školy

Pracovníci školy se vždy snaží o maximálně efektivní spolupráci, vzájemný respekt a vstřícnost. Během šetření policií je vždy přítomen pedagogický pracovník nebo školní metodik prevence a je o něm informován ředitel školy.

1. Policista je povinen prokázat se – stejnokrojem s identifikačním číslem nebo služebním průkazem nebo odznakem kriminální policie.
2. V případě pochybností o totožnosti policisty si pracovník školy jeho totožnost ověří telefonicky na obvodním oddělení, případně na služebně Městské policie Krnov nebo na Obvodním oddělení PČR v Krnově.
3. Vedení školy se seznámí s předmětem policejního úkonu a s důvody, které k němu vedou.
    a) Škola zajistí dohled dospělou osobou po celou dobu služebního zákroku i služebního úkonu a to i v případě, že je proveden ve škole. Po ukončení procesu je žák předán zpět do školy nebo je předán zákonnému zástupci.

b) Vyrozumění zákonných zástupců provádí policista předem (u osoby mladší 15 let informuje také orgán sociálně právní ochrany mládeže), v případě, že tak neučinil, informuje zákonné zástupce třídní učitel nebo školní metodik prevence – o způsobu vyrozumění se domluví s policistou. Policista může úkon provést i v případě, že vyrozumění rodiče nelze zajistit a provedení úkonu nelze odložit. V případě, že by vyrozuměním rodičů bylo mařeno vyšetřování, vyrozumí škola zákonného zástupce bezprostředně po souhlasu policie. Podle zákona mohou být mladiství vyslýcháni i bez účasti osob vykonávajících dohled nad nezletilými.

c) Na požádání policie ředitel školy poskytne vhodnou místnost k šetření žáka ve škole, zajistí také pedagogický dozor. Osoby přibrané k výslechu (dozor) mohou navrhnout odložení úkonu na pozdější dobu a v průběhu provádění takového úkonu navrhnout jeho přerušení nebo ukončení, pokud by provedení úkonu nebo pokračování v něm mělo nepříznivý vliv na psychický stav vyslýchané osoby.

Kyberšikana

Kyberšikana je druh psychické šikany, při kterém pachatel používá elektronické prostředky, jako jsou mobilní telefony, Internet (e-maily, Facebook, blogy, a podobně). Takováto komunikace má za následek ublížení nebo jiné poškození oběti. Toto ublížení může být jak záměrem útočníka, tak důsledkem nevhodného vtipu, nedorozumění mezi obětí a útočníkem, nedomyšlením důsledků ze strany útočníka, atd. Oběť je poškozována opakovaně, ať už původním útočníkem nebo osobami, které se do kyberšikany zapojí později.

Rozdíly mezi šikanou a kyberšikanou

Zatímco klasická šikana se může projevovat jak fyzickými útoky, tak útoky psychickými, kyberšikana se odehrává „pouze“ v psychické rovině. Projevuje se především ponižováním, nadáváním, urážením, zastrašováním, vyhrožováním, vydíráním, obtěžováním a pronásledováním oběti, což jsou typické projevy psychické šikany. Útoky se však odehrávají ve virtuálním prostředí, mohou být intenzivnější, dlouhodobější (oběť před nimi neunikne ani domů), útočníci mohou z utrpení oběti udělat dokonce masovou zábavu.

Na rozdíl od běžné šikany, kyberšikanu nemůžeme dopředu očekávat. Obětí kyberšikany můžeme být kdekoli a kdykoli. Stačí, když budeme připojeni k Internetu nebo mobilní síti a útočník může zaútočit i ze vzdáleného místa, např. ze svého domova.

Dalším rozdílem je identita útočníka. V případě kyberšikany je útočník většinou skrytý pod přezdívkou (nick), nebo jiným neurčitým identifikátorem.

Stejně jako u původců kyberšikany, ani u jejich obětí nezáleží na věku, pohlaví, fyzické síle, či postavení v sociální skupině. V elektronické komunikaci jsou tyto faktory potlačeny a nemají takový význam jako tváří v tvář.

Jak se chránit před kyberšikanu a jak postupovat

V současnosti neexistuje způsob 100% ochrany. Riziko můžeme pouze snížit, a to díky používání a dodržování následujících pravidel:

Prevence kyberšikany:

- Nezveřejňovat osobní údaje.
- Nesdílet fotky. Fotky, které na internet dáš třeba z legrace, mohou někoho z tvých přátel mrzet. Příliš odhalené fotky, které budou útočníkovi lehce dostupné, mohou přilákat jeho pozornost.
- Bezpečně se odhlašovat.
- Měnit přihlašovací údaje nebo mít bezpečnější hesla.
- Nepřidávat si lidi pouze kvůli počtu.
- Přidávat si pouze dobře známé lidi.
- Číst si pravidla užívání.
- Rozlišovat virtuální a reálný život. Je moderní mít profil na sociální síti, ale uvědom si, že mnohem důležitější je to, co děláš v reálném životě
- Nastavovat sdílení. Na sociální síti si můžeš nastavit, pro koho budou informace na tvém profilu viditelné.
- Nebýt závislý na sociálních sítích; nespamovat.

Kyberšikana a zákony

Kyberšikana není trestným činem. Některé její projevy se však dají klasifikovat jako jiné trestné činy či přestupky. Přehled paragrafů, podle kterých by se dala klasifikovat kyberšikana:

- Trestní zákoník (Zákon 40/2009 Sb.)
- § 144 Účast na sebevraždě až 12 let
- § 175 Vydírání až 16 let
- § 180 Neoprávněné nakládání s osobními údaji až 8 let

- § 181 Poškození cizích práv až 5 let
- § 182 Porušení tajemství dopravovaných zpráv až 10 let
- § 184 Pomluva až 2 roky
- § 191 Šíření pornografie až 5 let
- § 192 Výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií až 8 let
- § 209 Podvod až 10 let
- § 230 Neoprávněný přístup k počítačovému systému a nosiči informací až 8 let
- § 231 Opatření a přechovávání přístupového zařízení a hesla k počítačovému systému a jiných takových dat až 5 let
- § 232 Poškození záznamu v počítačovém systému a na nosiči informací a zásah do vybavení počítače z nedbalosti až 2 roky
- § 352 Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci až 3 roky
- § 353 Nebezpečné vyhrožování až 3 roky
- § 354 Nebezpečné pronásledování až 3 roky
- § 356 Podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod až 3 roky
- § 357 Šíření poplašné zprávy až 8 let

Návykové látky

Všem osobám je v prostorách školy zakázáno vnášet, držet, distribuovat a užívat:
alkohol, tabák, omamné látky, psychotropní látky a ostatní látky způsobilé ovlivnit psychiku člověka nebo jeho ovládací nebo rozpoznávací schopnosti nebo sociální chování, jedy a takové látky, které je svým vzhledem, chutí a konzistenci napodobují. Porušení zákazu je považování za hrubý přestupek proti řádu školy.

Tabákové výrobky

Ve vnitřních i vnějších prostorách školy je kouření tabáku zakázáno.

Postup při přistižení žáka během kouření v prostorách školy:

1. Je nutné žákovi zabránit v další konzumaci tabáku
2. Tabákový výrobek je třeba žákovi odebrat a zajistit

3. Pedagogický pracovník nebo školní metodik prevence sepíše stručný zápis s vyjádřením žáka. Školní metodik prevence tento záznam založí
4. Třídní učitel informuje zákonného zástupce o porušení zákazu kouření
5. Při opakování této situace škola vyrozumí OSPOD
6. Z konzumace tabáku ve škole jsou vyvozeny sankce stanovené Školním řádem

Alkohol

V prostorách školy v době vyučování i na všech akcích pořádaných školou platí zákaz konzumace alkoholu. Podávání alkoholu osobám mladším 18 let může být trestným činem nebo přestupkem.

Postup při přistižení žáka během konzumace alkoholu v prostorách školy:

1. Je nutné žákovi zabránit v další konzumaci alkoholu
2. Alkohol je třeba odebrat a zajistit
3. Pedagogický pracovník posoudí, zda žákovi nehrozí nebezpečí
4. V případě, že je žák ohrožen na zdraví a životě volá pracovník školy neprodleně lékařskou službu první pomoci
5. Jestliže nebezpečí nehrozí, sepíše pracovník stručný zápis s vyjádřením žáka
6. Pokud není žák schopen pokračovat ve výuce, vyrozumí škola zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl
7. V případě nedostupnosti zákonného zástupce vyrozumí škola OSPOD a vyčká jeho pokynů. Může vyžádat pomoc
8. Zákonného zástupce škola o události informuje, i když je žák schopen výuky
9. Při opakování takové situace splní škola oznamovací povinnost k OSPOD
10. Z konzumace alkoholu žákem během vyučování v prostorách školy jsou vyvozeny sankce stanovené Školním řádem

Omamné a psychotropní látky

Zakázána je výroba, distribuce, přechovávání, šíření i propagace omamných a psychotropních látek (OPL), bez ohledu na věk a prostředí, ve kterém by k tomu docházelo. Zakázáno je i navádění k užívání těchto látek.

Postup při přistižení žáka během konzumace omamných a psychotropních látek

1. Je nutné žákovi zabránit v další konzumaci OPL

2. OPL je třeba odebrat a zajistit, aby nedošlo k další konzumaci
3. Pedagogický pracovník posoudí, zda žákovi nehrozí nebezpečí
4. V případě, že je žák ohrožen na zdraví a životě volá pracovník školy neprodleně lékařskou službu první pomoci
5. Jestliže nebezpečí nehrozí, sepíše pracovník stručný zápis s vyjádřením žáka a vyrozumí vedení školy
6. Pokud není žák schopen pokračovat ve výuce, vyrozumí škola zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl
7. V případě nedostupnosti zákonného zástupce vyrozumí škola OSPOD a vyčká jeho pokynů. Může vyžádat pomoc
8. Zákonného zástupce škola o události informuje, i když je žák schopen výuky
9. Současně splní škola oznamovací povinnost k OSPOD
10. Z konzumace alkoholu žákem během vyučování v prostorách školy jsou vyvozeny sankce stanovené Školním řádem. Je třeba rozlišit uživatele a distributora. Uživatel je nebezpečný zejména sám sobě, distributor všem. Distribuce je trestným činem, konzumace porušením školního řádu
11. V případě podezření na intoxikaci ještě před vstupem do školy, postupuje pracovník školy jako v bodě

Postup školy při zjištění zneužívání návykových látek nebo jejich přechovávání

1. Je-li žák pod vlivem návykových látek a jeho život je jednoznačně ohrožen:
    a) Pracovník školy přivolá lékařskou službu první pomoci
    b) Informuje neprodleně rodiče
    c) Dohodne se s rodiči na dalším postupu
    d) Motivace rodičů k vyhledání odborníka a následné léčbě žáka
2. Je-li žák pod vlivem návykových látek a jeho život není jednoznačně ohrožen:
    a) Je třeba se pokusit předběžně zjistit, o jakou drogu se jedná a jak dlouho ji žák užívá
    b) Informovat neprodleně rodiče, přivolat je do školy
    c) Není-li psychický či fyzický stav žáka dobrý, škola doporučí návštěvu lékaře
    d) Motivace rodičů k vyhledání odborníka a následné léčbě žáka
3. Postup při objevení dealera ve škole
    a) Pracovník školy neprodleně informuje školního metodika prevence
    b) ŠMP uvědomí PČR

c) Ve spolupráci s PČR škola podnikne nezbytné další kroky

4. Postup při podezření na zneužívání návykových látek
   a) Je nutné přivolat rodiče do školy a symetricky jim sdělit podezření
   b) Doporučit návštěvu odborníka
   c) Dohodnout se na dalším výchovném postupu

Krádeže a vandalismus

Postup při nahlášení krádeže žákem

1. Pracovník školy pořídí zápis na základě výpovědi poškozeného
2. Je potřeba neprodleně věc ohlásit na obvodní oddělení PČR nebo poučit žáka a jeho zákonného zástupce, že mají tuto možnost
3. V případě, že při šetření vyjde najevo totožnost žáka mladšího 18 let, školní metodik prevence oznámí tuto událost na OSPOD a současně věc předá orgánům činným v trestním řízení

Vandalismus

Preventivní postup proti vandalismu

1. Každý je odpovědný za škodu, kterou způsobil svým jednáním. Škola může a bude požadovat náhradu, jestli daná osoba způsobila škodu úmyslně nebo z nedbalosti
2. V rámci poučení o bezpečnosti o ochraně zdraví upozorňovat žáky na jednání, které vede k poškozování majetku a jak se takovému jednání vyhnout

Postup při vzniku škody

1. O vzniklé škodě na majetku školy je třeba vyhotovit záznam a pokusit se najít osobu, která ji způsobila
2. V případě, že viníka škola zná, může na něm (zákonném zástupci) vymáhat náhradu škody
3. Pokud nedojde mezi zákonnými zástupci a školou k dohodě o náhradu škody, může škola vymáhat náhradu soudní cestou

Poruchy příjmu potravy

Mentální anorexie, bulimie a psychogenní přejídání představují nejčastější diagnózy patologického jídelního chování, tvořící spektrum od život ohrožujícího omezování příjmu potravy až po přejídání

spojené nebo bez kompenzačních mechanismů, jako je zvracení a další nevhodné metody k regulaci energetického příjmu a výdeje.

Doporučené postupy a metody z hlediska pedagoga

1. Včasná intervence u rizikových jedinců (rychle zhubnul, zvrací s jakoukoli argumentací, nepřiměřeně cvičí)
2. Interaktivní programy
3. Rozvoj všeobecných aktivit, zájmů
4. Spíše se zaměřit na předcházení
5. Předcházet šikaně pro vzhled, oblečení, tělesný výkon, to, co jí nebo pije.
6. Doporučit, popř. zprostředkovat kontakt se školním psychologem, psychologem nebo lékařem (nejlépe specializované pracoviště).
7. Opatrně se pouštět do oblasti „zdravé výživy“ a redukce hmotnosti

Sebepoškozování

Sebepoškozování (automutilace, selfharm) je komplexní autoagresivní chování, které na rozdíl od sebevraždy nemá fatální následky a které lze nejlépe chápat jako nezralou, maladaptivní odpověď na akutní anebo chronický stres, nezvladatelné emoce či myšlenkové pochody.

Doporučovaný postup

1. Posoudit aktuální riziko závažného sebepoškození a v případě jeho přítomnosti odeslat dítě, event. i proti vůli rodičů, do spádového psychiatrického zařízení
2. Kontaktovat rodinu, systematická dlouhodobá spolupráce s rodinou
3. Předat dítě školnímu psychologovi. Pokud škola nedisponuje školním psychologem, lze samozřejmě využít služeb psychologa pedagogicko-psychologické poradny.
4. Motivovat dítě a rodinu k návštěvě specialisty – krizové centrum, psychologická/psychiatrická ambulance
5. Stanovit jasně hranice a pravidla na půdě školy
6. Ideální přístup je takový, ve kterém je SP tolerováno, ale vede ke konkrétním důsledkům – například lze zavést pravidlo, že žák může za učitelem přijít kdykoliv, když pociťuje nutkání poškodit se, ale učitel se mu nebude věnovat, pokud se poškodí (za podmínky, že jiný dospělý, učitel či rodič zvládne akutní situaci s eventuálním ošetřením či zabráněním dalším následkům).

Nevhodný postup

1. Snaha okamžitě odstranit sebepoškozující chování
2. Sankce a ignorace

Psychická krize, duševní onemocnění žáka

Stanovení samotné diagnózy duševního onemocnění u dětí a dospívajících je složitým procesem, který přísluší do rukou odborníka/odborníků (psychiatr, klinický psycholog, pediatr, neurolog). Navíc správné pojmenování (diagnóza) není v daný moment to nejdůležitější. Mnohem důležitější je zabývat se příznaky a hledáním účinné podpory.

Jak postupovat

1. Pedagog, který zaznamená u žáka psychickou nepohodu, krizi či počínající duševní onemocnění by měl být schopen sám či za podpory někoho z kolegů (třídní učitel, školní psycholog, školní metodik prevence, výchovný poradce) vést s žákem podpůrný rozhovor, jehož cílem má být, vedle poskytnuté podpory (“nejsi na to sám/sama”, “lze s tím něco dělat”)
2. Domluva s žákem na dalším postupu
3. Kontaktování zákonných zástupců

Důvěrný vztah mezi učitelem a žákem (i jeho rodinou) může hrát významnou roli při celém procesu poskytování včasné intervence tak, aby byla co nejefektivnější. Pedagog by se měl s žákem domlouvat na dalších krocích. Zejména kontaktovat pomoc, komunikovat s rodiči (zákonnými zástupci) po domluvě s žákem, a tedy nejednat takzvaně „za jeho zády”. (V případě zletilého žáka postup s kontaktováním rodičů není nutný, pokud si to dotyčný nepřeje).

Extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus

Doporučené postupy a metody z hlediska pedagoga

1. Zjistit hloubku extremistického přesvědčení či rasistických, xenofobních anebo antisemitských postojů u jednotlivců a zjistit jejich případné vazby na extremistickou scénu mimo školu.
2. Zjistit rozšíření uvedených postojů v kolektivu, třídě, škole.
3. Vyvolat diskusi o problémech souvisejících s uvedenými postoji s cílem odhalit jejich příčinu.

4. Nabídnout alternativní volnočasové aktivity.
5. Zaměřit výuku na tyto problémy.
6. Okamžitě a razantně vystoupit proti projevům intolerance mezi žáky vyvolanými uvedenými postoji a názory.
7. Pozvat experty k diskusi s žáky/studenty.
8. Informovat rodiče v případě zjištění uvedených hlouběji zakotvených postojů a nabídnout jim spolupráci.
9. V případě závažných projevů (především násilných) informovat bezpečnostní složky (Policii ČR)

Nevhodné přístupy

1. Moralizování a skandalizace bez obeznámenosti s problematikou mládeže a extremismu.
2. Okamžité vyhrožování tresty a zákonnými postihy v případě kontroverzních názorů v běžných diskusích.
3. Nezkoumání motivace lidí k určitému jednání, které se na první pohled může jevit extremistické, ale nemusí takové být.
4. Přejímání extremistických názorů do výuky a argumentace s cílem zalíbit se extremisticky orientované mládeži.

Kdy, koho a v jakém případě vyrozumět

1. Rodiče vyrozumět v případě opakovaných verbálních či vizuálních projevů s možným extremistickým podtextem či v případě odůvodněného podezření na účast žáka v konsistentní extremistické partě a v případě užití násilí s extremistickým, rasistickým xenofobním anebo antisemitským podtextem.
2. Policii vyrozumět v případě podezření na promyšlenou a extremisticky, rasisticky, xenofobně nebo antisemitsky motivovanou činnost (např. opakované rasistické verbální výpady se závažnými dopady na psychiku terčů takových výpadů apod.) a na takto motivované vážnější formy násilí.

Psychická krize, duševní onemocnění žáka

Stanovení samotné diagnózy duševního onemocnění u dětí a dospívajících je složitým procesem, který přísluší do rukou odborníka/odborníků (psychiatr, klinický psycholog, pediatr, neurolog). Navíc správné pojmenování (diagnóza) není v daný moment to nejdůležitější. Mnohem důležitější je zabývat se příznaky a hledáním účinné podpory.

Jak postupovat

1. Pedagog, který zaznamená u žáka psychickou nepohodu, krizi či počínající duševní onemocnění by měl být schopen sám či za podpory někoho z kolegů (třídní učitel, školní psycholog, školní metodik prevence, výchovný poradce) vést s žákem podpůrný rozhovor, jehož cílem má být, vedle poskytnuté podpory (“nejsi na to sám/sama”, “lze s tím něco dělat”)
2. Domluva s žákem na dalším postupu
3. Kontaktování zákonných zástupců

Důvěrný vztah mezi učitelem a žákem (i jeho rodinou) může hrát významnou roli při celém procesu poskytování včasné intervence tak, aby byla co nejefektivnější. Pedagog by se měl s žákem domlouvat na dalších krocích. Zejména kontaktovat pomoc, komunikovat s rodiči (zákonnými zástupci) po domluvě s žákem, a tedy nejednat takzvaně „za jeho zády”. (V případě zletilého žáka postup s kontaktováním rodičů není nutný, pokud si to dotyčný nepřeje).

Předávání dětí a žáků (ŠD a MŠ, ZŠ SPC)

Vyzvedávání dětí

Vyzvedávat děti ze ŠD smí pouze zákonní zástupci dětí a osoby jimi zplnomocněné písemným pověřením. Pověřené osoby jsou v případě požádání povinny doložit svou totožnost a zplnomocnění k vyzvednutí dítěte. Pokud dítě odchází samo, je nutný písemný souhlas zákonných zástupců.

Vyzvedávat děti z MŠ a ZŠ (SPC) smí pouze zákonní zástupci dětí a osoby jimi zplnomocněné písemným pověřením. Pověřené osoby jsou v případě požádání povinny doložit svou totožnost a zplnomocnění k vyzvednutí dítěte.

Pokud si pověřená osoba nevyzvedne dítě do stanovené doby, příslušný pedagogický pracovník

1) se pokusí pověřené osoby kontaktovat telefonicky
2) informuje telefonicky ředitelku školy
3) řídí se postupem doporučeným MŠMT:
   a) obrátí se na obecní úřad, který je podle § 15 zákona č. 359/1999 Sb. o sociálně právní ochraně dětí, povinen zajistit dítěti neodkladnou péči
   b) případně se obrátí na Policii ČR – podle § 43 zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, má každý právo obrátit se na policistu a policejní útvary se žádostí o pomoc
   c) učitelka si však nemůže vzít dítě domů, ani jí nelze tuto povinnost uložit. Vykonává dohled nad dítětem až do doby, kdy je pedagogický pracovník předá jeho zákonnému zástupci nebo jím pověřené osobě. Dobu, po kterou učitelka s dítětem zůstává po skončení své pracovní doby, je nutno posuzovat jako nařízenou práci přesčas. V této době by však měla s dítětem setrvávat na území školy (vyhláška č. 14/2005 Sb.)

Předávání dítěte rodiči jevícímu známky opilosti či známky užití jiných omamných látek

Pokud pracovník školy vyhodnotí, že je rodič nezpůsobilý dítě převzít, je nutno kontaktovat další osobu uvedenou jako osobu pověřenou zákonným zástupcem.
Následně druhý pracovní den kontaktuje škola OSPOD.

Vypracovala:	Bc. Barbora Klečková, školní metodik prevence
V Krnově dne	31.8.2016
Nabývá účinnosti dne	31.8.2016
Úpravy provedl:	Bc. Martin Hlaváček, školní metodik prevence
V Krnově dne	01.09.2026
Nabývá účinnosti dne	01.09.2026
Platnost na dobu	neurčitou

Ředitelka školy: Mgr. Veronika Židková ……..

.